

Coneguem els nostres parcs

Mapa dels tresors culturals del Parc Natural del Montseny

1 La muralla ibèrica del Montgròs

Descoberta casualment el 1974, aquesta fortificació va ser construïda el 300 aC pels ibers ausetans. S'aixecà per tancar l'únic accés natural d'una carena voltada de penya-segats. Servia com a defensa per als pobles ramaders de la zona en èpoques d'inseguretat. La gran muralla i els elements més visibles són d'època ibèrica (s. IV-II aC), però a la base hi ha un jaciment del bronze final (s. X-XI aC).

2 El dòmen de la serra de l'Arca

La serra de l'Arca pren el nom de les arcues o dòmens que s'escampaven per aquest paratge. Els dòmens eren sepulcres megalítics on s'enterraven els morts d'una comunitat, acompanyats d'ofrenes. Aquests sepulcres daten del final del neolític o del calcolític, cap al II mil·lenni aC.

3 Els pous de glaç de l'Avençó

Quan el fred no s'obtenia artificialment, s'aprofitava la neu i el glaç produïts a la natura. Els pous de glaç són excavacions cilíndriques forades de pedra i tancades amb una volta per mantenir la fredor. El gel s'obtenia a una bassa on glaçava l'aigua desviada de la riera. Després el gel es serrava i s'empouava. Els pous de l'Avençó s'utilitzaren per darrer cop als anys 40 del segle XX.

4 El turó de Tagamanent

A ponent del Montseny hi ha el complex històric de Tagamanent, on hi destacariem l'església de Santa Maria de Tagamanent documentada des del segle X, enfilada al capdamunt del turó, les masies del Belver i de l'Agustí. Aquest mas, avui dia museïtzat, ens descobreix com era la vida en un mas tradicional de muntanya, caracteritzat per un sistema autosuficient: amb un paisatge modelat per la interacció de l'home, el bestiar, el bosc i els conreus.

5 L'estela de la Calma

Aquest monòlit prehistòric formava part d'una cabana de pastor, la barraca d'en Ramon o de les Lloses, situada a l'altiplà de la Calma, al paratge de la sieta del Llop. Destaca la presència de decoració incisa en forma de cercles concèntrics. L'original pot visitar-se al poble de Montseny.

6 El modernisme a la Garriga

El fenomen natural del termalisme va ser un dels motius que consolidaren la Garriga com a vila d'estiueig al s. XX. Per aquest motiu hi trobem un important patrimoni arquitectònic d'estil modernista, on la mansana Raspall en seria l'exemple més destacat. Les quatre torres que la formen, del prestigiós arquitecte Manel J. Raspall, estan declarades Bé Cultural d'Interès Nacional.

7 La carbonera de Cànoves

Els carboners vivien durant mesos als forestes

8 El castanyer Gros de Can Cuc

És l'arbre monumental de major perímetre de Catalunya: fa 12 m de volta de canó. Com molts castanyers centenaris, té l'interior buit i el feia servir un carboner que hi tenia una taula, un jaç i un racó on fer foc.

9 La Sala

El fenomen del bandolerisme fou especialment virulent el segle XVII, coincidint amb èpoques de crisi, guerra o fam. Joan Sala i Ferrer, *Serrallonga*, ha estat el bandoler català més popular, recordat a moltes llegendes i cançons. Va néixer a la masia La Sala, de Viladrau.

10 La Fira de la Castanya

Cada tardor Viladrau celebra la Fira de la Castanya, una fira on l'oci, la gastronomia i l'espectacle omplen els carrers de la vila. L'objectiu és la promoció i difusió de la castanya, un producte montsenyenc arrelat a les nostres tradicions.

11 Sant Miquel dels Barretons i Sant Segimon

Encimbellat al roquer, s'aixeca la petita ermita de Sant Miquel dels Barretons, dita així perquè s'hi guardaven uns barretons de palla que guarien el mal de cap. Des d'allà es veu el santuari de Sant Segimon, la part més antiga del qual és una capella troglodítica del s. XIII, on mana la tradició que féu penitència sant Segimon, rei de Borgonya.

12 Sant Marçal i la Taula dels Tres Bisbes

Al coll de Sant Marçal, just on conflueixen els bisbats de Girona, Osona i Barcelona, hi ha una taula circular de pedra, la Taula dels Tres Bisbes. La tradició diu que permetia la trobada dels tres bisbes sense abandonar la diòcesi. Prop hi ha el monestir benedictí de Sant Marçal, del s. XI, i la font Bona, on neix la Tordera.

13 Les fonts

Arreu del massís sovintegen les fonts. Avui dia l'aigua és un recurs econòmic important, explotat en diverses plantes embottelladores del massís. Però també ha estat sempre una excusa per a l'excursió, la trobada i la relació social. A la foto, la font de Maria Negra, d'Arbúcies.

14 Els pous de neu

Els pous de neu eren excavacions cilíndriques amb murs interiors de pedra seca. S'omplien de neu que quedava als voltants, que es conservava més enllà de l'hivern coberta amb fulles i branques. Al Montseny són pel damunt dels 1.100 m d'altitud, als vessants obacs. El moment de màxim aprofitament fou el s. XVIII.

15 L'estanyol i el pantà de Santa Fe

Aquests embassaments es van aixecar a principis del s. XX per produir electricitat. La central elèctrica era un edifici, avui remodelat, conegut com la Fabriqueta. L'estanyol, més petit, fou el primer a construir-se però aviat quedà obsolet i es decidí construir l'actual pantà de Santa Fe. Actualment el paisatge de la vall de Santa Fe és indissociable a aquests estanys artificials.

16 Can Leonart

L'escola de Natura Can Leonart, propietat de la Diputació de Barcelona, va ser el primer equipament d'educació ambiental de tot l'Estat espanyol. Obri les portes el 1971, i des d'aleshores ha fet del massís una aula oberta per educar en els valors de respecte i estima vers la natura.

17 La Gabella i les Enramades

L'antiga casa pairal de la Gabella, a Arbúcies, allotja el Museu Etnològic del Montseny (foto). S'hi exposa l'evolució del poblament al llarg de la història, l'economia d'autoabastament i la posterior industrialització del massís. Al mateix terme hi trobem també l'església de Sant Pere Desplà, amb mostres de pintures preromàniques. Però d'Arbúcies cal esmentar sobretot la Festa de les Enramades -declarada Festa Tradicional d'Interès Nacional-, que es remunta al s. XVI i on les catifes florals ofereixen les imatges més coloristes.

18 El gorg Negre de Gualba i el Montseny Legendari

En molts rierols del massís es formen clots profunds, plens d'aigua. Són els gorgs, escenaris de moltes llegendes i llar de les nàiaes o dones d'aigua. Un dels més populars

19 El castell de Montsoriu

A cavall d'Arbúcies i Sant Feliu de Buixalleu, aquest castell té el seu origen a les darreries del s. X. Es considera una de les millors mostres d'arquitectura militar medieval que es conserven. Està format per tres recintes concèntrics: el justó o inferior, el pati d'armes i el sobirà o superior, on destaca la torre de l'Homenatge. Altres castells montsenyencs són el de Montclús, el del Brull o el de Fluvià.

20 Sant Salvador de Breda

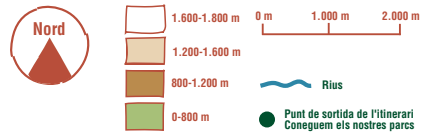
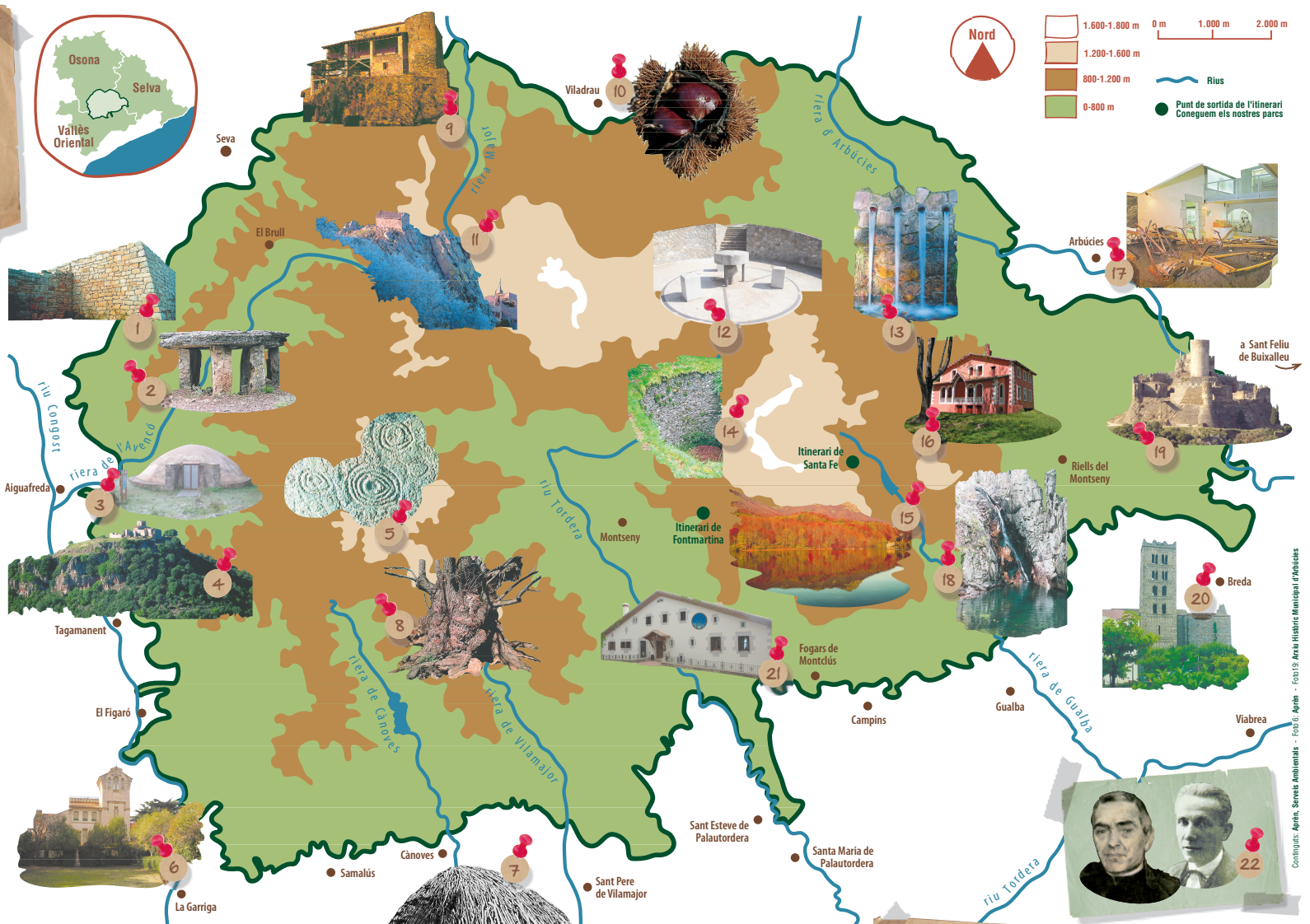
Monestir benedictí del s. XI. De l'església primitiva es conserva el campanar romànic, d'estil llombard. L'església actual és gòtica i se la coneix com la catedral de la Selva.

21 Masia Mariona

Situada a Mosquerolles, la masia Mariona es va construir entre 1926 i 1931 per iniciativa de Rafael Pabot, mecenes i estudios d'àmbits científics molt diversos. Actualment acull una exposició de la seva obra i és la seu de l'Oficina del Parc Natural.

22 El Montseny Itinerari

El Montseny ha estat font d'inspiració per a molts escriptors i artistes. En destacariem Joan Maragall, que féu estades a la masia de la Figuera, Apel·les Mestres que recollí les tradicions del massís o Jaume Bofill (*Guerau de Llois*) (foto dreta) que li dedicà el llibre de poemes *La muntanya d'arnetistes*. Jacint Verdaguer (foto esquerra), Víctor Balaguer, Josep Carner i Eugeni d'Ors serien altres literats que escolliren aquests paisatges com a pretext literari.

El massís del Montseny va ser declarat parc natural l'any 1987, tot i que ja gaudia d'una figura de protecció a ençà el 1977. Forma part de la xarxa de reserves de la biosfera del programa MaB (Home i Biosfera), impulsat per la UNESCO.

Té una superfície de 31.064 hectàrees repartides entre 18 municipis de les comarques del Vallès Oriental, Osona i la Selva, amb una població total de més de 50.000 habitants, dels quals un miler viu dins de l'espai protegit.

El seu objectiu és garantir la salvaguarda del patrimoni natural, cultural i paisatgístic del massís i, alhora, fer possible l'aprofitament sostenible dels seus recursos.

Comitges: Apath, Semeis Ambiental - Foto: S. Apath - Foto: IS. Arca Històric Montseny d'Arbúcies - Foto: S. Apath